

การประยุกต์ใช้น้ำหมักชีวภาพหอยเชอรี่ในการบำรุงผิวหน้าอย่างพารา

บทคัดย่อ

ในพื้นที่หมู่ที่ 2 ตำบลตรัง อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี อาชีพที่สำคัญของชาวบ้านคือ การทำนาและการทำสวนยางพารา ซึ่งชาวนามักประสบปัญหาจากหอยเชอรี่ซึ่งเป็นศัตรูสำคัญของข้าวในระยะหลังหว่าน โดยเฉพาะนาข้าวที่มีน้ำขัง หอยเชอรี่จะกัดกินต้นอ่อนของข้าวได้ฝืนน้ำและกัดกินใบต่อไปจนหมดต้น ในขณะที่ชาวสวนยางพาราก็มักประสบปัญหาเปลือกหรือผิวหน้ายางแข็ง กรีดยากและน้ำยางออกได้น้อย ซึ่งเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ เช่น การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง เป็นต้น คณะผู้วิจัยจึงนำปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ตั้งเป็นโจทย์เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนาเพื่อพึ่งตนเองของเกษตรกรในการกำจัดศัตรูพืชและบำรุงผิวหน้ายางพารา

วิธีการดำเนินงานใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของเคมมิสและแมคเทกการ์ท (Kemmis & McTaggart, 1988) ซึ่งแบ่งการดำเนินงานออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ (1) การวางแผน (2) การลงมือปฏิบัติ (3) การประเมินผล และ (4) การสะท้อนผล โดยในขั้นตอนการดำเนินงานนั้น คณะผู้วิจัยพบภูมิปัญญาชาวบ้านจากเกษตรกรในพื้นที่เกี่ยวกับน้ำหมักชีวภาพหอยเชอรี่ ซึ่งช่วยทำให้เปลือกยางพาราไม่แข็งถอบทเรียนจากปราชญ์ชาวบ้าน แล้วนำมาทดลองปฏิบัติ โดยไปเก็บหอยเชอรี่ในนาข้าว มาทำเป็นน้ำหมักชีวภาพ แล้วนำไปฉีดพ่นต้นยางพาราซึ่งได้รับอนุญาตจากเกษตรกรแล้ว พื้นที่ทดลองขนาด 1 ไร่ มีจำนวนต้นยางพารารวม 135 ต้น ระยะเวลาทดลองนาน 8 สัปดาห์ การฉีดพ่นจะฉีดแบบแฉวแฉวแฉว เพื่อการศึกษาเปรียบเทียบ ฉีดพ่นบริเวณเปลือกหรือผิวหน้ายางพารา ฉีดพ่นไปรอบ ๆ ลำต้นโดยมีความสูงประมาณ 2 เมตร นับจากผิวดิน ทำการฉีดพ่นในตอนเช้า เลือกว่าวันที่มีแดด ช่วงเวลาประมาณ 08.00 - 10.00 น. ฉีดพ่นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยจะฉีดสัปดาห์เว้นสัปดาห์ ผลที่ได้พบว่า ต้นยางพาราที่มีการฉีดพ่นน้ำหมักชีวภาพหอยเชอรี่ ผิวหน้ายางพาราจะนิ่มและมีน้ำยางออกมากกว่าต้นยางพาราที่ไม่ได้ฉีด

คณะผู้วิจัยได้จัดเวทีชุมชนเพื่อสาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพหอยเชอรี่และส่งเสริมการประยุกต์ใช้น้ำหมักชีวภาพหอยเชอรี่ในการบำรุงผิวหน้ายางพารา ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้นในหมู่เกษตรกรชาวสวนยางพาราในพื้นที่หมู่ที่ 2 ตำบลตรัง อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี มีจำนวนเกษตรกรชาวสวนยางพาราเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 11 ครัวเรือน การสะท้อนผลที่ได้รับคือ การประยุกต์ใช้น้ำหมักชีวภาพหอยเชอรี่ในการบำรุงผิวหน้ายางพารา สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำจัดศัตรูพืชในนาข้าว ช่วยลดการใช้สารเคมีทั้งในนาข้าวและสวนยางพารา ส่งผลดีต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมชุมชน อีกทั้งยังช่วยลดรายจ่ายจากการซื้อสารเคมี รวมทั้งค่ามีดและค่าหินลับมีด และเมื่อชาวสวนยางพาราสามารถกรีดยางได้ง่ายขึ้น ก็สามารถลดระยะเวลาการทำงานต่อวันให้ลดน้อยลงได้ ตลอดจนยังสามารถช่วยเพิ่มรายได้จากการพลิกฟื้นผิวหน้ายางพาราให้ดีขึ้นด้วย